

SEDEC: quinze anys i un dia

Quinze anys després de la seva creació, Joaquim Arenas repassa la trajectòria del SEDEC, Servei d'Ensenyament del Català, primer organisme de la Generalitat de Catalunya que va fer-se càrrec de la normalització lingüística a les escoles.

El SEDEC, Servei d'Ensenyament del Català, naixia aquell any d'esperances incipients (1978) per coordinar els professors de català, procedents de les escoles actives i dels cursos de català d'Omnium Cultural, que s'integraven al sistema educatiu. Serien, des de llavors, els especialistes de català i, en la història no escrita de la normalització lingüística, esdevindrien els primers militants que van gosar a desembarcar en una escola pública deixada de la mà de déu, on qualsevol altra llengua que no fos l'espanyola era vista com una intrusió inacceptable.

El SEDEC es creava, doncs, pocs mesos abans del reial decret de 23 de juny del 1978, que instaurava el català com a matèria obligatòria de l'escola primària. Aquest organisme es convertia en "el primer fruit palpable —recorda Joaquim Arenas, pedagog, escriptor i cap del SEDEC des dels seus inicis— de la voluntat de la Generalitat d'incorporar el català a tots els nivells de l'ensenyament".

Quinze anys després, així ho reconeix Joaquim Arenas, queden bosses negres per a la normalització lingüística, sobretot en l'ensenyament secundari, "però no podem pas dir, en cap cas, que estiguem com estàvem en la transició. Allò que no podem perdre de vista és que la normalització de la secundària serà molt més fàcil, si hi arriben fornades d'alumnes preparats en català, i aquí s'ha avançat d'una manera que no podíem imaginar llavors". Aquest aprenentatge en català ha estat estimulat, des del SEDEC, amb una estratègia

"No podem pas dir, en cap cas, que estiguem com estàvem en la transició."

ANNA NAVARRO

d'avenços graduals, centrats bàsicament en l'anomenat PIL (Programa d'Immersion Lingüística), que avui practiquen més de 700 escoles. Els seus continguts i la seva aplicació són la tasca principal del SEDEC, que depèn alhora del Departament d'Ensenyament. El PIL, no es pot pas separar, afirma Joaquim Arenas, de tot un moment històric: "Aquí ha passat un fet que s'ha de constatar. Tothom que entrava a la Generalitat, l'any 78 i posteriorment, tenia un rerefons d'activisme pedagògic, en el sentit de promoure una qualitat de l'educació i endegar un treball lingüístic obstinat. Això és molt important perquè no es podria entendre aquest pas gegantí de la immersió sense aquesta decidida voluntat dels professionals que volien refer el país a través de l'escola".

El programa d'immersió tenia, de bon principi, tres objectius: "Aturar la tendència, observada de feia temps, que els

nens castellanoparlants no dominaven el català i que els nens catalanoparlants sabien a la perfecció les dues llengües. Trencar l'absurd d'un bilingüisme que hauria suposat dividir les classes en grups lingüístics sense aprofundir en el coneixement del català i, en tercer lloc, aplicar mesures similars d'apropament a la nostra realitat lingüística que havien tingut lloc a Quebec o a Califòrnia".

Al cap de deu anys de la seva entrada en funcionament, "aquest programa —corroborava Joaquim Arenas— continua essent vàlid". Les noves exigències de la normalització lingüística han obligat a crear, a banda del reconegut PIL, altres plans d'actuació destacables com el programa d'intensificació territorial que "consisteix, ras i curt, a tractar escola per escola la viabilitat i les necessitats d'un projecte educatiu que permeti que el català sigui llengua vehicular".

I aquesta ha estat, en definitiva, l'obsessió, contínua i específica, d'aquest servei. Fer realitat la presència del català al món escolar, però fer-ho de manera que la llengua pròpia del país esdevingui prioritària. Naturalment, necessària. La llarga guerra de desgast contra la normalització lingüística no va aconseguir d'aturar aquest procés: "Hi deu haver gent que encara enyori el "Manifesto", però puc dir, perquè viatjo per aquest país i em conec molts claustrals, que ens trobem en una situació admirable de col·laboració davant l'envit del nou sistema educatiu que ha de ser la clau de volta de la catalanització escolar".

L'estreta cooperació entre el SEDEC i la Direcció General de Política Lingüística (DGPL) és un altre dels aspectes que, segons Joaquim Arenas, contribueix a donar l'aspecte globalitzador que tasca de catalanització a l'escola "que, més enllà dels alumnes, ha d'implicar pares i mestres, fent-los participar en activitats no lectives o en un millor coneixement de la llengua, i tot això ho fem gràcies a la DGPL".

Així doncs, la idea motriu d'un pensament pedagògic català no s'ha perdut entre els despatxos del SEDEC. Un equip de professionals que omple un exhaustiu ventall de programes d'assessorament, intercanvis, investigació o innovació i elabora tota mena de materials útils com les revistes *Lletra jove*, *Intercanvi*, *Circular*, o el butlletí *Notícies del SEDEC*. Saben per què hi són, d'on vénen i cap on cal arriscar.

Jordi Fexas